

Bruine Kiekendieven *Circus aeruginosus* in het Deltagebied in 1979-94

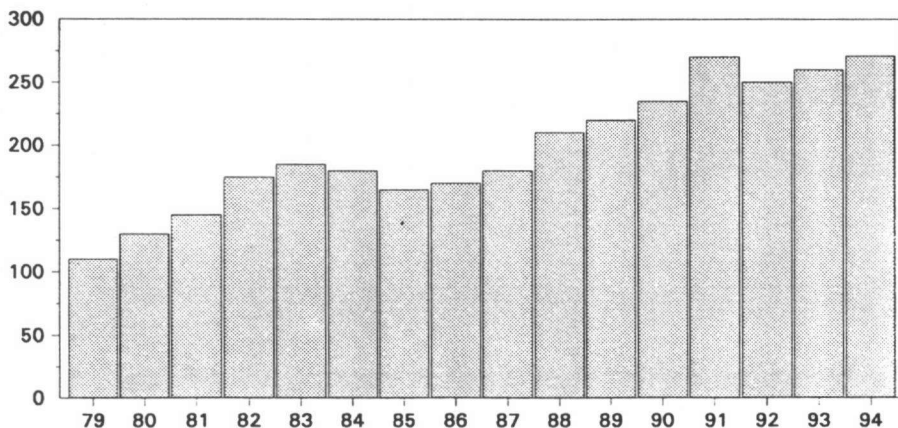
Peter L. Meininger, Cor M. Berrevoets en Rob C.W. Strucker

Sinds 1979 wordt in het Deltagebied van ZW-Nederland jaarlijks een inventarisatie uitgevoerd van een aantal soorten kustbroedvogels (Kluut, plevieren, meeuwen en sterns). Dit project vormt sinds vele jaren een onderdeel van het biologisch monitoringprogramma van Rijkswaterstaat (zie bijvoorbeeld Meininger *et al.* 1995). Hoewel geen echte kustbroedvogel, is ook getracht ieder jaar een zo nauwkeurig mogelijk beeld te krijgen van het aantal broedparen van de Bruine Kiekendief. Met ingang van 1995 is de inventarisatie overgedragen aan de Roofvogelwerkgroep Zeeland.

Dit artikel geeft, als voorlopige afronding van onze coördinerende activiteiten, een overzicht van de populatieontwikkeling van de Bruine Kiekendief in de Delta in de periode 1979-94. Een eerder overzicht werd gepubliceerd door Meininger (1984).

Resultaten

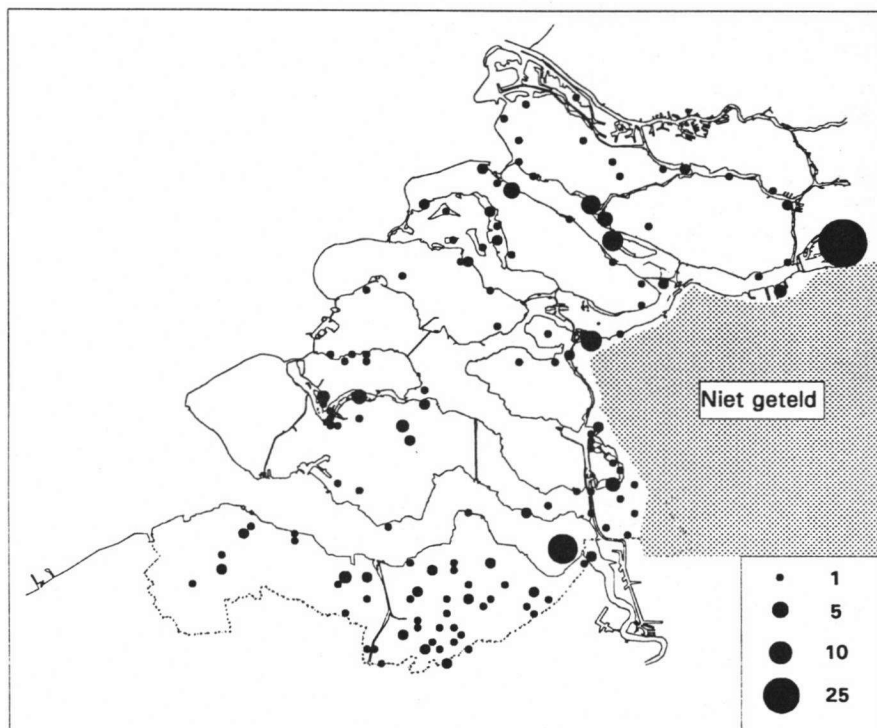
Na een toename tot 1982 leek het aantal broedparen in het Deltagebied zich in 1982-87 te stabiliseren op een niveau van 165-185 paar. In de periode 1988-91 was opnieuw sprake van een toename tot een stabiel aantal van c. 270 broedparen gedurende de laatste jaren (Figuur 1, Bijlage 1).



Figuur 1. Aantalsontwikkeling van de Bruine Kiekendief in het Deltagebied in 1979-94.
Population trend of the Marsh Harrier in the Delta area in 1979-94.

In Nederland werd het aantal broedparen in 1991-92 geschat op 1370-1410 paren (Bijlsma 1993). Het Deltagebied heeft zich dus ontwikkeld tot een belangrijk broedgebied, waar de laatste jaren bijna een kwart van de Nederlandse populatie tot broeden komt.

In het Deltagebied komen Bruine Kiekendieven vooral tot broeden in ver-
ruigde rietgorzen, langs krekken, in schorren en in toenemende mate in akkers. Belangrijke broedgebieden zijn het Haringvliet, de Biesbosch, Zuid-Beveland en Zeeuwsch-Vlaanderen (Figuur 2). De recente toename in oostelijk Zeeuws-Vlaanderen is gedeeltelijk toe te schrijven aan een uitgebreide inventarisatie in alle krekken en kreekresten. Van de Westbrabantse populatie zijn de laatste jaren weinig gegevens ontvangen, zodat het werkelijke aantal vermoedelijk wat hoger ligt.



Figuur 2. Verspreiding van broedparen van de Bruine Kiekendief in het Deltagebied in 1994.
Distribution of breeding pairs of Marsh Harriers in the Delta area in 1994. Stippled area: not censused.

In de "nieuwe" zoete Deltawateren (Volkerakmeer, Zoommeer en Markiezaat) komen nog steeds relatief weinig Bruine Kiekendieven tot broeden. In diverse van deze terreinen werd een duidelijk negatieve invloed door begrazing vastgesteld. Zo meldde de KNNV VWG Roosendaal al in 1993 een afname van het broedbestand op de Dintelse Gorzen door het begrazen van de vegetatie en verstoring van nesten ten gevolge van rondtrekend vee (Baselier *et al.* 1993). Waarschijnlijk vond een deel van deze vogels een geschikte broedplaats op de nabijgelegen Slikken van de Heen Oost, waar geen begrazing plaats vindt.

Dankwoord Veel dank gaat uit naar alle personen, vogelwerkgroepen, ambtelijke diensten, beherende organisaties etc., die gegevens leverden waarop deze mededeling is gebaseerd.

Summary: Marsh Harriers *Circus aeruginosus* in the Delta area (SW Netherlands) in 1979-94.

During systematic censuses of breeding Avocets, plovers, gulls and terns in the Delta area in the southwestern Netherlands, Marsh Harriers were also registered. Numbers increased up to 1982 and stabilised during 1982-87, after which another increase was noticed during 1988-91. Presently, the Delta area holds 270 pairs, i.e. a substantial part of the Dutch population of 1370-1410 pairs (Figure 1, Appendix 1). Haringvliet, Biesbosch, Zuid-Beveland and Zeeuwsch-Vlaanderen are the most important breeding areas. Breeding habitats are creeks, (overgrown) saltmarshes and increasingly also arable land. Edges of newly created fresh water basins hold relatively few pairs, probably because cattle causes disturbance of nest sites.

Literatuur

- Baselier K., Baselier P. & Donkers H. 1993. Broedvogels van de Slikken van de Heen Oost en de Dintelse Gorzen in 1993. Rapport KNNV Vogelwerkgroep Roosendaal.
- Bijlsma R.G. 1993. Ecologische Atlas van de Nederlandse Roofvogels. Schuyt & Co., Haarlem.
- Meininger P.L. 1984. Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus* als broedvogel in het Deltagebied in 1979-82. *Limosa* 57: 81-86.
- Meininger P.L., Berrevoets C.M. & Strucker R.C.W. 1995. Kustbroedvogels in het Deltagebied in 1994, met een samenvatting van zestien jaar monitoring 1979-1994. Rijksinstituut voor Kust en Zee, werkdocument RIKZ 95.807X. Middelburg.

Adres: Rijksinstituut voor Kust en Zee/RIKZ, Postbus 8039, 4330 EA Middelburg.



Bijlage 1. Aantal broedparen van de Bruine Kiekendief in het Deltagebied in 1979-94 (per regio).
 Cursief en onderstreept: geen (complete) telling bekend; getal vorig jaar gebruikt.
Number of breeding pairs of the Marsh Harrier in the Delta area in 1979-94, divided by region.
In italics and underlined: no (complete) census known, and number of preceding year used.

Gebied	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Voorne-Putten/Masend.	3	2-3	2-3	3-4	8	8-10	7-9	12	7-10	10	10	11	11	11	8	11
IJsselm./Hoeksche W.	2	2-4	2	4	4	2-4	2-4	2-4	5	4	6	6	6	5	5	3
Biesbosch e.o.	40	43	45	47	50	49	44	42	47	49	50	50	50	48	44	44
Haringvliet	28	25	24	25	25	22-25	23-26	20-25	20-25	20-25	20-25	20-25	27	19	30	27
Hollandse Diep	3	4	5	4	4	5	4-5	4-5	4-5	3	4	4	4	6	5	3
Volkerakmeer	3	4	5	4	4	5	4-5	4-5	3	9	7	9-10	13	13	11	12
Goeree-Overflak/Grev.	2	3	5	5	5	5	5	8-9	7-9	11	13	11	14	17	18	16
Schouwen-Duiveland	2	3	3-4	8-10	4-7	4-7	5-8	5-8	5-8	6-7	5-7	6-7	4	7	5	7
Sint Philipsland/Tholen	1	1	2-3	1-2	1-2	1-2	4-5	3-4	3-4	6	6	7	7-8	8	7	6
Noord-Beveland	1	1	2-3	2	1-2	2	2	2	1-2	2	1	2	4	3	6	7
Walcheren (+ Haringvliet)	-	1	2	2	3	2-3	2	2	1-2	2	2	3	3	3	5	5
Zuid-Beveland	6-7	11-13	17-18	17-21	17-21	18-22	15-21	16-19	16-20	20	19	22	28-30	27	26	23
West Zeeuwsech Vl.	4-8	6-8	6-8	6-12	15-17	9-13	7-9	12-15	13-15	15-20	15-20	16-20	12-20	15	13	9
Oost Zeeuwsech Vl.	10-15	15	20	29-32	28-32	25-30	23-26	20-25	20-25	29-31	32	40	62	38	49	72
West Noord-Brabant	3-4	4-5	6-9	10-13	10-13	7-10	8-11	7-10	11-12	15	13-15	13-15	14-15	15	15	9
Markiezaat						3	3-4	4-5	6	7-8	8	8	10	8	6	7
Zoommeer												2	1	1	2	4
Totaal	min	103	119	140	163	175	165	153	162	189	207	211	229	261	243	250
	max	114	124	150	182	193	190	170	187	198	222	225	243	273	243	250
ENDSCHATTING		110	130	145	175	185	180	165	170	180	210	220	235	270	250	260
																270